

CONTRAST

Monique Hendriks

Eerder verschenen boeken van auteur Monique Hendriks:

Thriller:

"Heavy Metal Chick"

ISBN: 9789462548008

Parapsychologie:

"Witte Vrouwen; Ze verschijnen. Ze spoken. Ze voorspellen"

ISBN: 9789463183550

Non-Fictie:

"De horror van animal hoarding"

ISBN: 9789463183567

©Monique Hendriks

Titel: Contrast

Auteur: Monique Hendriks

Kaftontwerp: Monique Hendriks

Website: www.moniquehendriks.nl

1^e druk: maart 2017

ISBN: 9789463427883

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

CONTRAST

Proloog

Op de besneeuwde helling trekt Dennis de schaatsen aan die de sloopkogel hem vanmiddag gaf. Afgetrapte, bruine schoenen met roestige ijzers. Hij zei me dat hij er blij mee was en ze zo snel mogelijk wilde uitproberen.

Het is drukker langs de strook aan de overkant dan op de bevroren plas. Half zes. Etenstijd voor velen.

Wij eten vanavond pas om een uur of zeven. Papa heeft beloofd dat ik Chinees mag halen. Een portie bami en een portie nasi met een beker satésaus.

Een vrouw die een slee achter haar fiets heeft gebonden, waarop twee kleintjes zitten, houdt trappend haar wielen in beweging. Ze zwaait naar wandelaars aan de overkant.

In de verte rookt een vuurtje in een metalen korf dat mannen proberen te doven. Grote jongens pakken hun tassen in.

Zittend achter gestapelde boomstammen gluur ik over de struiken naar de vijver. Hij stapt op het ijs. Moet wennen aan het metaal onder zijn zolen. Wankelt. Zoekt balans met zijn armen. Als iemand dit goed zal kunnen is het Dennis, ook al zegt papa dat hij raar is.

De laatste tijd kijkt Dennis steeds in de spiegel en smeert hij gel in zijn haren voordat hij de straat op gaat. Van zijn zakgeld kocht hij een dure trui. Ik denk dat hij stiekem een vriendinnetje heeft. Nu oefent met schaatsen om binnenkort op het ijs de blits te kunnen maken met zijn nieuwe trui.

De kale struiken zijn versierd met een witte laag. Boomtakken hellen over de vijver en lijken net houten armen.

Iedereen vertrekt. Alleen hij glijdt nog op het ijs, samen met een jongen met een ijshockeystick die een puck als een sjoelschijf voor zich uit schuift. Aan zijn flaporen te zien is die ijshockeyer de oudste van Verkaaij. Een broertje van hem zit bij mij in de klas. Het gezin woont twee straten achter ons. De vader en moeder van die kinderen werken allebei. Ze hebben daar allemaal een eigen spelcomputer, dragen alleen maar merkkleren en praten alsof ze niet uit Brabant komen. Papa kletst wel eens met die ouders als hij ons voortuintje harkt.

Ik hoor stemmen. Kijk vluchtig opzij. Er loopt een groepje tussen de bomen richting het parkeerterrein. Hun schaatsen bungelen aan de in hun handen geklemde veters.

Ik zou ook graag schaatsen willen. Witte kunstschaatsen met zwarte zolen. Jammer genoeg heeft de sloopkogel alleen maar zonen.

De knul van Verkaaij valt en staat op. Hij schuift zijn mouw een stukje omhoog, wrijft over zijn pols en glijdt naar het midden. De glimmende ijzers trekken krassen in het ijs. Bauer, lees ik op de zijkant van het zwarte leer, dat met stoere, rode veters is dichtgeknoopt.

Ik weet zeker dat Dennis ook graag zulke schaatsen zou willen, maar zoiets is alleen weggelegd voor mensen die Verkaaij heten.

Het begint te sneeuwen. Het witte spul kleeft aan mijn staarten. Papa trok vanochtend met een kam een middenscheiding op mijn hoofd en knoopte daarna roze elastieken met witte kralen in mijn haren. Zo ziet hij me graag.

Ik steek mijn rode handen naar voren. Vang vlokjes. Lik ze van mijn vingers.

Dennis botst tegen de jongen van Verkaaij aan, pakt hem bij de schouder beet en trekt hem mee. Of blijven ze aan elkaar haken met hun jassen?

Het joch lacht, maar stribbelt tegen als ze het wak van de eenden naderen. Hij mept met zijn stick tegen Dennis' benen.

Ik veer omhoog. Mijn knieën doen zeer van het gehurkt zitten.

Dennis stompt hem, pakt de stick af en smijt het ding op het ijs.

Hij duwt de jongen. Of valt hij weer? Glijdt hij zomaar in het wak?

Vorige week hadden we het hier nog over in de klas. De juf vond dat het met de naderende vorst belangrijk was om te weten wat te doen als je door het ijs zakt. Als het aangevoren oppervlak licht van kleur is, moet je naar een donkere plek zwemmen, maar wanneer alles bedekt is met sneeuw, kun je het beste naar een lichter gedeelte gaan. Zodra het lukt om uit het gat te klimmen, moet je kruipen, want anders is de kans groot dat het ijs opnieuw breekt.

Er klinkt gegorgel. Is dat van die jongen? Probeert hij zijn gezicht omhoog te drukken? De juf zei dat dat het belangrijkste was. Je hoofd boven water houden.

Het lijkt of Dennis hem terugduwt.

Ik wil roepen. "Dennis, niet doen!" Kan geen woord uitbrengen.

Een gezicht komt omhoog. Een wit gezicht met blauwe lippen. Een uit het gat gestoken want wijst naar de lucht. Dennis pakt de want en mikt hem naar de eenden die kwakend opvliegen.

De hand grijpt zich vast aan de afbrokkelende ijsrand en verdwijnt in de diepte.

Dennis gaat liggen. Port en stompt in het water dat opspat met veel geklots.

Zijn hoofd draait mijn kant uit. Ik buk. Mijn hart bonkt.

Heeft hij me gezien?

Ik ga liggen. Zo plat mogelijk. Mijn handen klauwen in de koude sneeuw die knisperende bladeren en harde, zwarte grond bedekt.

Minutenlang durf ik mijn hoofd niet op te tillen en teken ik met mijn wijsvinger rondjes in de sneeuw, steeds tot er korrelig zand onder mijn bevroren vingertop schuurt.

Voorzichtig kom ik overeind.

Dennis is nergens meer te bekennen.

Ik sluip in de richting van de vijverrand, me telkens verbergend achter struiken. Is Dennis echt verdwenen? Misschien zijn ze samen naar huis gegaan?

Er dampt witte rook uit mijn mond als ik richting het wak schuifel.

Verkramp sta ik stil.

Het blad van de ijshockeystick steekt als een peddel boven het water uit, een lichaam drukt tegen de glaslaag onder mijn voeten.

De jongen van Verkaaïj is dood. Morsdood.

Verdronken.

Verzopen?

Ik wil wegrekken maar val achterover. Mijn rug en elleboog doen zeer, mijn vingers zijn door en door koud. Ik krabbel overeind en schop tegen een rubberen rondje waarop een goudkleurig logo staat gedrukt.

'Het is niet gebeurd,' fluister ik tegen mezelf als ik naar de boomstammen ren. Het-is-niet-gebeurd!

Mijn handen klemmen zich om de handvaten van het stuur, ik trek mijn fiets omhoog en loop ermee naar het fietspad.

Snel ademend duw ik de rechtertrapper zo ver mogelijk omhoog.

Zittend op het gladde zadel, zet ik af met kracht.

Ik trap zo hard als ik kan.

Terug naar huis.

Terug naar pa.

Vanavond Chinees eten.

En doen of ik niets gezien heb.

Woensdagmiddag

'Neem je tijd.' Dennis duwt de deur open. Zachtjes. Alsof hij bang is een slapende baby te wekken.

Mijn hakken drukken putjes in de vloerbedekking. Ik trek een stoel van het bureau naar voren, strijk mijn rok recht, ga zitten en sla mijn benen over elkaar. Mijn schoudertas verplaats ik van mijn schoot naar de grond.

'Lucy en ik hebben het allemaal maar zo gelaten als het was.' Dennis wijst naar een lege, groene fles en een asbak op het nachtkastje.

Drie peuken. Uitgedrukt. Kromgebogen filters.

Een glas ernaast, op een voetje. Een bodempje roestkleurig vocht.

Bij de wekkerradio ligt een doorgesneden ui.

Dennis glimlacht. 'Ik zie je dadelijk wel beneden.'

Ik knik en glimlach terug.

Hij sluit de deur en ik concentreer me op het bed.

De sprei is oud. Een geweven cirkelpatroon. Groen op wit. Twee handen gevouwen. Een zo op het oog slapende man met kort naar achteren gekamd haar. Het evenbeeld van Dennis. Maar ouder. Veel ouder. Met een wat ingevallen gezicht.

Pa's doodsoorzaak was direct duidelijk, vertelde Dennis me daarnet. De schouwarts had kennelijk niet veel tijd nodig om tot zijn conclusies te komen. Had pa's pols gevoeld en naar de uitblijvende hartslag geluisterd. Pa was oud en versleten. Lichamelijk op. Is waarschijnlijk in zijn slaap gestorven en heeft er dus zelf niets van gemerkt.

Obductie op verzoek van nabestaanden was mogelijk, volgens Dennis.

Een optie geboden door de schouwarts, als ik het goed begrepen heb. Maar dat bracht extra kosten met zich mee die de verzekering niet vergoedt. Dennis en Lucy besloten dat het daarom niet nodig was.

Vroeger was dit mijn kamer. Eerst van Dennis. Toen van mij.

Op het bed na, is er qua meubilair niet veel veranderd. Dennis is actief op Marktplaats en wil zoveel mogelijk spullen verkopen. Is bereid de opbrengst te delen, maar ik heb gezegd dat ik er niets van hoef. Ik wil eventueel de secretaire uit de woonkamer met het opklapbare werkblad die nog van mijn oma geweest schijnt te zijn. Antiek, tenminste, dat denk

ik. Al weet ik bij god niet waar ik het ding kwijt moet. En ik wil het ook alleen hebben als niemand anders het wil. Ga er niet over steggelen.

Buiten hoor ik kinderstemmen. Ik kom iets overeind. Zie kleintjes spelen. Ze hinkelen op de betegelde plaats van de achterburen.

Vroeger woonde er in dat huis een vriendin van me. Via de ramen spanden we een touw van haar huis naar het mijne. Een plastic beker schoof dan steeds over de schutting en een wasknijper fungeerde als katrol. Briefjes erin. Over en weer.

Ik wrijf mijn haren uit mijn gezicht. Cinthia heette ze. Cinthia Buyterd.

De kamer is netjes, maar ouderwets. Behang dat ooit modern was.

Vinyl.

Afwasbaar.

De loodzware, eiken kledingkast staat er nog steeds. Ik begeef me naar de kast en laat mijn hand over het gelakte hout glijden. Hurkend met een tegen de muur gedrukte wang, duw ik mijn vinger in de opening tussen de wand en het achterpaneel, net boven de plint. Ze liggen er nog steeds. Enveloppen. Brieven die ik daar bewaarde. Niemand heeft ze gevonden. *Gelukkig!* Ik peuter ze achter de kast vandaan. Stop ze in het middenvak van mijn tas.

Pa's vertrek maakt alles definitief. Niet alleen zijn verdwenen ziel, maar ook het afscheid van het huis. Spullen. Het moet allemaal weg. Gaat nog een hele kluif worden.

Ik loop naar de groene wastafel. Kijkend in de spiegel, draai ik de kraan open. Druppels uit de waterstraal kleven aan mijn handen en ik boetseer mijn sluike haren in model. Ik had een oude vader. Een man die veel ouder dan mijn moeder was. In dit huis ben ik geboren. Vijfendertig jaar geleden. In de kamer hiernaast werd ik op mijn billen getikt en begon mijn leven met een schreeuw. Ik denk dat dat het enige moment is geweest waarop pa trots naar me heeft gekeken.

In de spiegeling zie ik hem liggen. Het is alsof hij slaapt.

Ik draai de kraan dicht en droog mijn handen aan pa's sprei.

Het voelt raar. Hij en ik in dezelfde kamer.

Zijn gezicht is verrimpeld en zijn huid lijkt geplastificeerd.

Ik steek mijn hand uit. Raak zijn onderarm aan.

Koud. IJskoud.

Beneden klapt Dennis zijn laptop dicht en krijg ik koffie. Lauwe koffie in een vergane mok vol barsten die als donkerbruine lijnen afsteken tegen het crèmewitte glazuur. Craquelé, ontstaan door de tand des tijds.

Dennis en ik gaan alles samen regelen. Zonder onze partners. Zonder ruis van buitenaf. En vooral zonder ruzie.

Het moet kunnen. We zijn volwassen. Hij is veranderd en ik ben ook heel anders dan vroeger.

Toen ik vijftientig was verliet ik het huis. Tien jaar vloog voorbij. Al die jaren had ik geen contact met mijn familie. Niet met Dennis en Lucy. Niet met hun zoon Thomas. Niet met pa.

Florian en Eveline weten niet eens dat ik een vader had. Hebben ome Dennis en tante Lucy vroeger maar één keertje gezien.

Toen Dennis me vanochtend belde, voelde dat raar. Schoot mijn keel op slot. Besepte ik ineens dat ik een oudere broer had. Mijn enige bloedverwant. Het was vreemd om na zoveel tijd zijn stem te horen. *"Hans is welkom, maar toch wil ik dit liever samen doen. Dat heeft niets met hem te maken. Ook Lucy wil ik er niet bij hebben. Dit moeten wij samen doen, Margriet. Zonder partners."*

Ik ging akkoord. Tuurlijk. Ik had er alle begrip voor en kon me er ook wel in vinden. Zeker toen ik er tijdens de autorit naar hier over nadacht.

Hans stond ook absoluut niet te trappelen om mee te gaan. Hij had niets met pa en dat was wederzijds. Dennis kent hij amper en misschien is dat maar goed ook.

Vanochtend twijfelde ik nog of ik überhaupt naar pa's uitvaart wilde gaan. Nu ik hier ben, denk ik dat ik het toch maar zal doen. Hans vindt dat ik bij twijfel beter wel kan gaan en als het per se moet van mij, wil hij wel met me mee.

'Wordt het druk?' vraag ik aan Dennis. 'Verwacht je veel mensen op de crematie?'

'Nee, niet veel.' Hij wappert met een pinpas. 'Ik heb geld van zijn rekening opgenomen. Duizend voor de koffietafel. Geld voor rouwkaarten. Het vliegt er doorheen. Maar ik denk dat ik het met vijfduizend euro zal redden. Dat is niet veel, hoor. Niet veel voor een uitvaartplechtigheid.'

Ik gebaar dat het oké is. Wil me daar ook niet te veel mee bemoeien. Het is meer zijn afscheid dan het mijne.

'Margriet, ik heb gekozen voor de goedkoopste kist die ze hadden. Het heeft geen zin een dure te kopen. De hens gaat er toch in.' Hij lacht.

Ik kijk naar mijn nagels. Ik moet ze lakken. Tijdig. In ieder geval voor volgende week woensdag. Dan hebben ze pas tijd om pa te verbranden. Het regent kennelijk doden. Een vloedgolf van mensen die allemaal hun ogen sloten. 'Hoe gaat het met Lucy?'

'Stroef,' zegt hij met een lachje. 'Één van de oorzaken is getackeld, die ligt hierboven. Ze is hard aan vakantie toe.'

'Wie niet,' reageer ik met ophalende schouders. Ik wacht op een reactie, maar die blijft uit.

'En hoe gaat het tussen jou en Hans?'

'Prima.' Ik slik en veins een lach.

Dennis observeert me. 'Een tijd geleden las ik iets in de krant over de verhuizing van zijn praktijk. Naar een groot pand in Breda, toch? Ik besepte toen dat het jullie allemaal wel voor de wind ging.'

'Nou ja, voor de wind...' Ik weet niet waarom ik fluister. Het voelt of hij het me verwijt dat Hans door hard te werken lange tijd maandelijks een bovenmodaal saldo op zijn bankrekening mocht begroeten. De verhuizing van zijn praktijk dateert van zeven jaar geleden. Het was allemaal goed te behappen, maar de laatste tijd heeft Hans minder klanten dan voorheen, omdat de meeste verzekeraars alleen nog de behandelingen bij gecontracteerde instellingen vergoeden. Als zelfstandige moet hij zich tegenwoordig voornamelijk richten op mensen die zelf hun therapie kunnen bekostigen.

Onopvallend droog ik mijn bezwete handpalmen aan mijn rok. 'En jij, Dennis? Wat doe jij tegenwoordig?'

Ik krijg een verhaal te horen over zijn uitkering en zijn tevergeefse moeite om aan de bak te komen. Sommige dingen veranderen nooit.

De bel gaat. Ik loop langs de kapstok en open de voordeur. Er staat een jongen op de buitenmat. Een slungel met een leren jasje en een joggingbroek, die me vraagt of zijn vader er is. Hij kijkt langs me af. 'Pa?'

'Thomas?' Mijn stem klinkt raar en ik pak zijn hand. Hij heeft geen trekken van Braam, zelfs niet het sluike haar dat Dennis en ik van onze moeder erfd. Ik zie ook niets terug van de Oudewaterkant van pa's familie. Het joch is op Lucy gaan lijken. Zijn tengere schouders, lichtgrijze ogen en donkere krullen heeft hij van haar. 'Ik ben je tante. Tante Margriet,' hakkel ik.

Mijn neefje trekt zijn hand terug en Dennis komt achter me staan.

'Ma vroeg of ik jou wilde zeggen dat ze pas na negenen thuis is.' Thomas zucht. 'Ze moet vergaderen in het wijkcentrum. Of jij dan straks met mij shoarma wil halen?'

Dennis knikt.

'Wil je even binnenkomen?' vraag ik aan Thomas. 'We hebben cola.' Die heb ik daarstraks gehaald. Gauw even. Bij de Lidl. Flesjes cola en pakjes fruitsap.

Thomas schudt zijn hoofd. Hij klimt op zijn fiets en racet over de stoep. Een schooltas zit met een spin vastgebonden op de bagagedrager. In zijn manier van bewegen lijkt hij wel op Dennis. En op pa. Daaraan is dan toch een beetje te zien dat hij een Oudewater is.

Mijn schouders schokken lichtjes. 'Waarom moet het in onze familie allemaal zo...' Ik voel mijn ogen waterig worden. 'Zo gaan,' snik ik.

Dennis kijkt me onbehouwen aan. 'Omdat we...'

Thomas zit in mijn gedachten. De schaarse keren dat Hans en ik het over mijn neefje hebben, noemen we hem altijd "*het jong van Dennis*". Alsof het kind geen bestaansrecht heeft en niet over genoeg identiteit beschikt om hem gewoon bij zijn naam te noemen.

Ik heb Thomas als baby vastgehouden. Hem een kleuter zien worden. Sinterklaascadeaus zien uitpakken. Toen hij klein was een enkele keer op hem gepast. Ik weet nog goed hoe ik in de aanslag stond met een keukenrol omdat hij steeds zijn plastic beker omgooide. Op zijn zevende zag ik hem voor het laatst, waardoor hij in mijn herinnering een smurfje bleef met een rood T-shirt en een tuinbroekje van spijkerstof. En ineens is dat beeld verdrongen en veranderd in dat van een grote jongen die Florian en Eveline zo voorbij zou lopen, puur omdat wij de kinderen niet uitgebreid met elkaar lieten kennismaken. Hun paden kruisten elkaar alleen even toen Hans en ik trouwden, maar dat zijn ze allemaal vast vergeten omdat ze toen nog zo jong waren. Ik hield me altijd voor dat we aan ons uitblijvende contact met mijn broer niets misten. Dat ik Dennis en aanverwanten net zo als kiespijn kon missen als pa.

'Kom je naar binnen?' vraagt Dennis vanuit de woonkamer.

Ik sluit de deur, pak mijn tas, open mijn portemonnee en leg twee foto's voor Dennis op tafel. 'Florian is inmiddels twaalf, gaat eind augustus naar de havo, Eveline is al bijna zestien en doet volgend jaar eindexamen.' Ik trek een pasfoto achter het doorzichtige plastic van een opbergvakje vandaan. 'En zo ziet Hans er tegenwoordig uit.' Het is niet dat ik Dennis wil confronteren met uiterlijkheden van mijn gezin, maar ik merk dat ik mijn man en de kinderen bestaansrecht wil geven in het huis, waar over hun namen tien jaar gezwegen is. 'Hans is niet veel veranderd vind ik zelf. Iets dikker geworden. Gezond mager, zoals we vaak grappend zeggen.' Ik bekijk de foto van de man die ik eeuwig trouw zwoor. Zijn ogen staren me doordringend aan, zijn mond is geplooid in een tandpastalach, blonde haren vallen golvend richting zijn oren en het boord van zijn overhemd tekent zich af als een witte rand rond zijn nek. Vroeger vond ik Hans zo'n schoon ogend type en eigenlijk is hij dat nog steeds.

Dennis trekt de laptop naar zich toe. Logt in op Instagram. Laat me een afbeelding van Lucy zien op het scherm.

Ik zou haar niet herkend hebben. Destijds een dun grietje, tegen het anorexia-achtige aan, nu een volslanke vrouw met geëpileerde wenkbrauwen en bronskleurige oogschaduw. Haar vlotogende krullenbos is rood geverfd. Knalrood.

Hij klikt door naar een foto waar Lucy met Thomas op staat. Ze omarmen elkaar in een pretpark. Ik denk in de Efteling.

'Wat een mooi tweetal.' Ik glimlach naar Dennis. 'En wat oogt Thomas ontzettend wijs.'

'Het is een pientere knul,' peinst hij. 'Het zou me niet verbazen als hij op een dag politieagent besluit te worden.' Hij trekt een vies gezicht, drukt de computer uit en tuurt naar het plafond. 'Of erger... Dat hij in het leger wil.'

In mijn tas zit een fotomapje met omklapbare, plastic hoesjes. Ik besluit het niet te pakken. Niet te laten zien. Het voelt zo onnatuurlijk om elkaar via plaatjes opnieuw te leren kennen.

Fluitend wijst Dennis naar een kastje dat naast de televisie staat. 'Zulk meubilair is tegenwoordig weer helemaal hot. Betalen mensen een fortuin voor. Schilderijen van een jochie met een traan en oude klokken doen het ook goed. Vooral jongelui zijn gek op retro en vintage.'

Mijn mobieltje zoemt vanuit het voorste vak in mijn tas. Ik neem op en nestel me op de bank.

"Luister, schat, ik vind het ontzettend vervelend maar ik kan vannacht pas op zijn vroegst om twee uur thuis zijn."

Een tinteling glijdt van mijn tenen naar mijn kruin. 'Wat moet je doen dan?'

"Administratie op de zaak. Ik heb er overdag geen tijd voor. De boekhouder begint te zeiken. Ik wil het afmaken. Één avondje doorhalen. Moet het afwerken. Loop giga achter, lieverd."

'Dan moet je de oppas bellen, Hans. Vragen of ze voor de kinderen kookt en een nachtje blijft logeren. Ik slaap namelijk vannacht hier.' Ik vermoed dat zijn blik net zo verrast is als die van Dennis.

Ik rond het gesprek af en druk mijn hoofd achterover. Zo ver dat mijn kruin de behangen muur raakt. Ik wil het aangaan. *Één nacht*. Checken of ik echt veranderd ben. Geheeld ben. Of het allemaal aan dit huis lag of écht aan mij. Het licht van de plafonnière verblindt mijn ogen. 'Wat ben je voor een man als je op je tachtigste nog steeds je emoties blust met alcohol en nooit pogingen ondernam om iets ten positieve te veranderen

aan jezelf? Wat denk je dan vlak voor het moment waarop Magere Hein je meeneemt? Wat voor persoon ben je als je in voorbije tijden alles deed om je kinderen tegen elkaar uit te spelen?' Ik hoef geen antwoord van Dennis. Het komt gewoon in me op.

1

'De buren stappen zondag op het vliegtuig.'

Mijn mond pruilt. 'Waar gaan ze naartoe?'

'New York.' Hans trekt zijn stropdas los en klopt op de ruit van de oven. 'Wat eten we vanavond, schat?'

'Lasagne.'

'Lekker.' Hij draait zich om, zijn schoenzolen tikken op het laminaat. Een paar tellen later hoor ik hem naar boven sprinten.

'New York,' herhaal ik zacht. Ik durf te wedden dat ze terugkomen met foto's van het vrijheidsbeeld en met koffers vol kleren. Zij kunnen zulke dingen doen. Hoeven alleen hun spullen bij elkaar te rapen en de deur achter zich dicht te trekken. Drie maanden geleden hadden ze een weekje Afrika geboekt. Niet naar het binnenland met gevaarlijke Hutu's en Tutsi's, maar in een zuidelijk gelegen luxueus resort van een Belgisch echtpaar. Ik zeg altijd dat zoiets me niet trekt, maar weet niet wie ik daarmee voorlieg. Natuurlijk lijkt het me heerlijk om in een bikini op een bamboestretcher te liggen terwijl een exotische schoonheid me smakelijke fruitcocktails aanreikt met een vleugje likeur en er tijdens de avondzon een maaltijd wordt bereid waarvan ik alleen maar datgene wat ik lekker vind hoeft te eten. Slapen in een gerenoveerde, houten hut onder fris ruikende lakens zal voor niemand een straf zijn.

'Mam, wanneer gaan we eten?'

Mijn handrug strijkt over Eefs wang. 'Over vijf minuutjes.' Eveline wordt groot. De kleine meid is op haar zestiende al volwassener dan ik op die leeftijd was. Ik schuif een pluk blond haar uit het gezicht met de roze lippenstift en felblauw gekleurde oogleden. 'Heb je je spullen al ingepakt?'

Ze schudt nee en huppelt naar de woonkamer.

'Ik zou het maar vlug doen. Je vader wil zo snel mogelijk vertrekken, zodat we de Périphérique in Parijs 's nachts kunnen trotseren.' Kennelijk praat ik tegen dovemansoren, want ze doet of ze me niet hoort.

Mijn taken zitten er bijna op. Alles wat nog mee moet staat in de nis bij de voordeur en op mijn nachtkastje ligt een checklist met een

pen ernaast. Paspoorten, rijbewijzen, een extra portemonnee met wisselgeld voor de peages, een doos boodschappen, de klaptafel, crocs voor als het sanitair tegenvalt. De tenten liggen al in de auto. Wat ik vooral niet moet vergeten is de vaatwasser voor vertrek nog even te laten draaien. Alles om me heen ruikt naar citroen. Terugkomen in een schoon huis is fijn.

Hans wil in één ruk naar het zuiden rijden. Met een beetje mazzel zitten we dan morgen tegen de middag op een grasveld met uitzicht op bergen.

Ik dek de tafel, hoor Florian thuiskomen en blik in de hal. Hij mikt zijn fietssleutel op de gangkast en vliegt de trap op. Na de afgelopen zomervakantie is hij gestart op de middelbare school. Het gaat allemaal zo hard.

Als ik de oven opentrek, blaast er warme damp tegen mijn ogen. De tomatensaus pruttelt, maar de kaas is nog niet goudgekleurd.

Ik hussel een salade door elkaar die ik met restanten heb gemaakt. Wie onze koelkast op dit moment zou openen, verwacht niet dat dit een huishouden is met twee volwassenen en twee opgroeiende kinderen. Ik heb het goed uitgekiend. Op de glasplaten staan alleen nog wat blikjes limonade en pakjes sap die straks in de koelbox moeten.

'Mam, moet ik per sé mee?' vraagt Eveline vanuit de woonkamer.

Draaiend met mijn nek, masseer ik twee spieren die als dikke kabels van mijn hoofd richting mijn schouders lopen.

'Mam?'

Ik weet niet hoe lang het me nog lukt om twee kinderen te enthousiasmeren voor jaarlijkse vakanties waar Hans meestal erg naar uitkijkt. Zelf zie ik er dit jaar ook meer tegenop dan de voorgaande jaren, want deze keer gaan we voor het eerst kamperen. En we gaan samen met het gezin van mijn broer.

'Tot welke leeftijd moet ik verplicht mee, mam?'

Er wordt aan de achterdeur gekrabd en ik laat Dibbes binnen. 'Tot je een jaar of achttien bent.'

In de spiegeling van het raam fatsoeneer ik mijn halflange haar dat ik vanmiddag met een spoeling cerise kleurde. Hans en de kinderen hebben er niets over gezegd. Het is een beetje te paars uitgevallen naar mijn zin, maar kennelijk valt het niemand op.

Dibbes kwispelt en zijn harige staart zwiept als een zweepje tegen mijn knieholtes. Gewapend met een rabiësenting gaat onze Siberische husky dit jaar voor het eerst niet naar een pension. Hij slaapt in een eigen tentje dat we een paar maanden geleden bij *De Witte* in Schijndel kochten. Met de maatbeker schep ik zijn voerbak

vol en ik plant de zak met het restant in de gang. Hans en Florian komen naar beneden en sjouwen de laatste spullen naar de auto.

'Florian heeft er ook geen zin in,' pruilt Eveline, terwijl ze een stukje komkommer uit de sla pitst.

Wie wel? Ik glimlach. 'Als we er morgen zijn, gaan we het samen gezellig maken. Ik heb spelletjes ingepakt. Monopoly. Yahtzee.'

Ze trekt haar neus op en tussen haar wenkbrauwen ontstaat een diepe rimpel.

Met ferme passen loop ik naar de openstaande voordeur. 'Eten!'

Florian komt aangespurt en schuift aan.

Ik blik naar de keukenklok. 'Jullie neefje is laat.'

Eveline ontbloot haar tanden. 'Het is ons neefje niet.'

Mijn handen glijden in een paar ovenwanten en ik plaats de lasagne op tafel.

'Hij is het jong van Dennis,' zegt Florian.

Ik trek gemaakt grote ogen. 'Zo mag je die knul niet noemen. Zijn naam is Thomas en met die naam wordt hij door ons aangesproken.'

Hans komt met een bezweet hoofd de keuken binnen. 'Ik weet niet hoe ik alles in de auto moet proppen. Je moet kiezen, Margriet. De tenten of al die boodschappen van je. Naar ik aanneem wil je de koelbox meenemen, van Eef verwacht ik nog een tas en we moeten ook wat ruimte vrijhouden voor de spullen van dat jong van Dennis.'

'Hij heet Thomas,' zeg ik, kijkend naar de kinderen. Ik zucht. 'Als dat eten niet mee kan, zitten we daar morgen op een houtje te bijten.'

Hans graait in de doos in de gang. 'Het is allemaal houdbaar spul. Ik beloof je dat we zo snel mogelijk na aankomst een *Intermarché* of *Carrefour* zullen zoeken. Je vindt het toch leuk om in die grote Franse supermarkten te winkelen?'

Knikkend schep ik de borden van de kinderen vol. Hans beloofde me gisteravond ook dat we regelmatig uit eten zullen gaan. Slapen in een tent wordt afzien. Dennis drukte zijn zin door, wilde met zijn allen naar een camping gaan. Hans was alleen te porren voor een gezamenlijke vakantie als we naar Frankrijk zouden togen. Lucy en ik hadden geen stem. Het maakte haar niet zoveel uit, want gezelligheid moest je toch zelf maken, redeneerde ze. Ik sloot me daar maar bij aan, al had ik best graag een keertje richting Scandinavië gereisd. De Oostzee willen zien. De kinderen laten kanoën op Deense meren om daarna te genieten van het uitzicht op majestueuze fjorden.

Ik ben het stokbrood knauwen beu. Nergens zie ik in Frankrijk uiensoep op de kaart staan, terwijl dat typisch Frans is. De vieze pizza's met dunne krokante bodems en veel te zoete crêpes komen me mijn neusgaten uit. Om nog maar niet te spreken over het feit dat we ieder jaar weer aan de Fransen moeten uitleggen dat we geen Duitsers zijn.

Dennis is ervan overtuigd dat de kinderen zich op een camping goed zullen vermaken. Die kennen volgens hem geen taalbarrières en zijn al blij als het mooi weer is. Voor Thomas geldt dat misschien zo, maar het tweetal in ons huis is verwend met chaletjes van *Vacansoleil* en met familiehotels waarin altijd genoeg Nederlanders vertoeven. Ik ben benieuwd hoe ze zullen reageren als ze in Frankrijk ontdekken dat ze zelf moeten meehelpen met het opzetten van tenten.

Eveline schuift aan de eettafel. 'Mam, weet je dat ik geen fuck zin heb in deze vakantie.'

'Niet zo brutaal zijn tegen je moeder,' buldert Hans vanuit de gang.

'Mocht je het vergeten zijn, pa. Ze is mijn moeder niet!'

Haar opmerking steekt als een vlijmscherp mes in mijn hart.

Als er aangebeld wordt en Thomas met een sporttas voor de deur staat, probeer ik enthousiast te worden. 'Fijn dat je er bent.' Lucy roept iets naar me, zwaait vanuit haar geopende autoraam en rijdt weg. Dennis en zij arriveren over drie dagen op de camping. Ze reizen met een sleurhut, maken nog een tussenstop bij kennissen die huisjes verhuren in de Ardèche.

Misschien wordt dit een vakantie om nooit te vergeten, hou ik me voor. Lachen we over tien jaar nog om het zelfgemaakte stokbrood dat we boven een kampvuur lieten garen en vulden met jam om het slappe deeg van smaak te voorzien. *We gaan kamperen en het wordt hartstikke gezellig!*

Ik sla een arm om Thomas' schouders. Mijn elleboog leunt op zijn rugzak. 'Als je trek hebt, kun je aanschuiven.'

'Wij hebben al gegeten,' reageert hij.

Ik glimlach. 'Misschien heb je nog een gaatje vrij voor een beetje lasagne?'

'Margriet, ik lust geen Italiaans.'

2

Ik kijk in de spiegel van de zonneklep. Florian zit achter me en Thomas in het midden. Eveline klooit achter Hans' rug met haar mobieltje en haar gezicht licht kunstmatig op. Steeds als haar vingers over de display glijden, klinken er piepjes. Hans heeft stiekem haar buitenlandopties uitgeschakeld. Ik hou mijn hart vast als we dadelijk de Belgische grens passeren en ze ontdekt dat ze haar Facebookvrienden niet meer kan overstelpen met selfies.

Florian krijgt na de vakantie ook een *Galaxy*, beloofde Hans.

Ze hebben meer dan ik vroeger had. Ipods, een spelcomputer, beschikken allebei over een mooie laptop en hebben ieder een televisie op hun kamer staan. Het enige offer dat ze brengen, is het overleven van vakanties met een francofiel.

Om ontevreden smoeltjes te ontwijken, duw ik de klep terug en concentreer ik me op het ritmische gehijg van Dibbes. Het arme dier zit tussen mijn knieën en het dashboardkastje geklemd.

Turend naar de witte lampen langs de snelweg, legt iets in mij me dilemma's voor. Wat is erger? Twaalf uur over asfalt rijden óf twaalf uur naast Hans zitten? En hoe moet het verder tussen ons? Ik weet ook niet hoe het zal zijn om enkele dagen na aankomst nog een krappe week met Dennis en Lucy door te brengen.

Sinds Eefs zevende verjaardag verkenden we steeds een stukje van *La douce France*. Van Normandië tot Bourgogne, van Bretagne tot Aquitainië. De Pyreneeën zijn het eindpunt en ik vraag me af of Hans daarna eindelijk zijn Franse missie als voltooid beschouwt, of dat hij zal beslissen weer van voren af aan te willen beginnen.

In het begin was het leuk. Kinderen vermaken zich altijd wel met zand en water. Maar Hans was er steeds meer op gericht om ze wat culturele kennis bij te brengen. Zeulde ons allen mee naar musea en oude kerken. Kleintjes luisteren nog en doen wat je zegt. Tot Eveline tien werd, waren vakanties nog helemaal niet zo'n probleem.

Toen Hans in de gaten kreeg dat hij zijn gezin geen plezier deed met zijn uitstapjes, kocht hij wandelschoenen en een verrekijker om *op natuur* te kunnen gaan. Sinds een paar jaar bezigt hij tijdens zulke wandeltochten ook een slap aftreksel van het Boeddhisme dat hij

Mindfulness noemt. Met gerichte aandacht probeert hij dan te genieten van zijn omgeving om zo te ontdekken wat er zich in zijn lichaam en hoofd afspeelt. De vorige vakantie vertrok hij iedere ochtend in zijn eentje en bleef hij urenlang weg. Middels zijn retraites in het land van *fruits de mer* zoekt hij waarschijnlijk wat anderen hopen te vinden tijdens een afranseling in een SM-kamer. Een teruggeworpenheid op zichzelf, zonder uitweg.

Hans zag het idee om tijd door te brengen met mijn broer, schoonzus en neefje niet zo zitten. Hij beschouwt een vakantie als iets voor zichzelf, als een beloning voor wekelijks zestig uur pezen en eigent zich daardoor bepaalde rechten toe.

Ik haalde hem over om in te stemmen met een gezamenlijke reis. Had het idee dat het voor de kinderen ook wel leuk zou zijn om mijn familie beter te leren kennen. Ik heb er spijt van, want als Hans zich ook deze keer focust op het temperen van stemmetjes in zijn hoofd en vergeet dat hij een vrouw heeft, zie ik mijn geest al kruipen. Hans op pad, ik opgescheept met de kinderen en het gezin van mijn broer. Ik ben bang dat ik dan iedereen de godganse dag moet entertainen op een accommodatie waar mijn broer het zo heerlijk behelpen zegt te vinden. Het zou anders zijn als we een verblijf hadden geboekt in een vijfsterrenhotel waar fanatieke medewerkers 's avonds leuke activiteiten organiseren in een zaal en waar de kinderen zich overdag kunnen vermaken in een golfslagbad.

Tijdens deze trip ben ik op de schaarse ontspanningsmomenten vast te onrustig om te vluchten in vertalingen van boeken die buitenlandse grootheden schreven.

Steeds als we weg zijn, tel ik de dagen tot ik weer naar huis mag en dat zal deze keer niet anders zijn. Geheid zet ik iedere dag een streepje op de kalender in mijn hoofd, terwijl ik met gefingeerde aandacht luister naar de voordrachten van Hans en me erger aan de lakse houding die mijn broer zo kenmerkt. Met moeite zal ik gesprekken met Lucy gaande houden. Er zullen stiltes vallen. Pijnlijke stiltes die ik met zweet onder mijn oksels moet ondergaan. 'Wat zucht je?' klinkt het naast me.

'Niets.' Ik glimlach naar Hans en aai Dibbes.

Het leek allemaal zo leuk, maar nu heb ik er toch een hard hoofd in. Verse vis en vriendschappen schijnen een overeenkomst te hebben: ze blijven maximaal drie dagen goed. Dennis en Lucy zijn geen vrienden van ons. Er is niets meer dan een bloedband die mijn broer en mij aan elkaar linkt. In plaats van hecht zijn wij onthecht.

Misschien zullen we naar elkaar toegroeien nu pa er niet meer is, maar of dat nog mogelijk is, blijft afwachten.

Ik sluit mijn ogen en laat mijn hoofd schuin tegen de kopsteun rusten. Het geluid van onze Citroën C5 maakt me slaperig.

Een in mijn bovenbeen knijpende hand doet me verstijven en ik doe alsof ik slaap.

Deze vakantie kent niet alleen een missie met het gezin van mijn broer. De vrije tijd moet ook Hans en mij dichterbij elkaar brengen en de impasse van onze relatie doorbreken. Ik heb er een hard hoofd in. Hoe dichterbij ik bij Hans in de buurt kom, hoe verder ik me van hem verwijderd voel.

In zijn praktijk is hij omringd met luxe. Marmeren gangen, glimmende trappen, kopjes koffie waarbij hij iedere cliënt een bonbon van *La Bohème* serveert die smelt tegen het porselein. Hij luistert vooral naar vrouwen als hij er dik voor betaald krijgt.

Na de vakantie begint hij aan een nieuwe uitdaging. Dan start hij met praatgroepen en lezingen in samenwerking met een bevriende psychiater en gaat hij cliënten begeleiden met speciale, individuele sessies. Het schijnt dat ze samen een nog niet bestaande therapie uitgedokterd en getest hebben. Ik zal hem dan nog minder zien en kan niet zeggen dat ik dat heel erg vind. Uit zijn nieuwe opdracht vloeien vast meer klussen en cliënten voort, waardoor de broeksriem hopelijk niet meer zo strak hoeft te worden aangetrokken. Dat het tussen ons niet meer zo goed botert, wijt Hans niet alleen aan mij maar ook aan zijn teruggelopen inkomsten. Ik doe zuinig aan en vind niet dat we het in een financiële oorzaak moeten zoeken. Dat zou namelijk betekenen dat alles weer koek en ei is zodra pa's huis is verkocht en dat weiger ik te geloven. Al ben ik het wel met Hans eens dat het een zekere spanning in ons gezin veroorzaakt, vooral als Eveline en Florian me zeggen dat ik een pinnerige krent ben en ze Hans uitmaken voor gierigaard en vrek als ze een keer "nee" te horen krijgen. Laatst lag er een brief van een incassobureau op de deurmat, waarvan we het beiden benauwd kregen.

Hans legt me steeds uit dat hij niet voor zichzelf al zijn aandacht op zijn project richt, maar dat hij dat juist voor mij en de kinderen doet. Hij zei me gisteravond dat hij zich de komende dagen vooral wil leegmaken om zich mentaal voor te bereiden op zijn nieuwe project en dat hij rekent op mijn steun. Ik kan het woord "project" al haast niet meer horen. Hans zeikt er dagelijks over bij het avondeten en baalt van het feit dat het hem aan startkapitaal ontbreekt om zoiets compleet zelfstandig op poten te zetten.

Ondanks dat hij een eigen praktijk heeft, blijft hij afhankelijk van anderen.

'Zit er een zwembad bij de camping?' hoor ik Eveline vragen.

Tot mijn verbazing antwoordt Hans met een ja.

Ik weet niet waar we heen gaan en waar we terechtkomen. Even heb ik de ijdele hoop dat we helemaal niet naar de Pyreneeën rijden. Dat Hans iedereen verrast en geboekt heeft bij een hotel met een kuuroord in het zonnige Spanje. Dat mijn broer en schoonzus in het complot zitten.

Toch is het in ieder geval al iets dat we naar een plek gaan met een *piscine*, maar dan moet het wel overdekt zijn, want anders hebben de kinderen daar met dit weer niets aan.

Ik open mijn ogen omdat ik Florian hoor gillen. Als ik me omdraai hangt hij over Thomas heen en slaat hij zijn zus.

'Doe iets!' zegt Hans, nerveus knijpend in het stuur.

Zuchtend kijk ik hem aan, terwijl de kinderen elkaar verrot schelden. Ze hebben dat van geen vreemde. 'Wat dan?' vraag ik met vooruitgestoken kin.

Hij blaast. 'Als je verdorie na al die jaren nog steeds niet weet hoe je moet opvoeden, adviseer ik je een cursus pedagogiek te doen.'

Het liefst zou ik hem een lel in zijn gezicht geven en met een spontane aanval van Gilles de la Tourette een eerste aanzet geven tot mijn Franse revolutie, maar ik hou me in. Thomas zit erbij...

De kinderen voelen de spanning en worden rustiger.

Ik draai mijn rugleuning een tandje schuiner en staar naar buiten.

'Doe dat spelletje met die kentekens maar,' zeg ik gapend tegen Florian. 'Of ga slapen!'

Eef drukt haar gezicht tussen de voorstoelen. Ze wijst naar een wagen die ons inhaalt. 'Neuk-Twintig-Leuk.'

NK-20-LK, lees ik op het kenteken. Ik druk haar naar achteren en ze giebert overdreven. 'Zo is het wel genoeg! Hoor je me? Genoeg!'

Ik knijp in de zijkant van mijn stoelzitting.

Hans vindt dat ik me niet helemaal geef. Zei me vorige week nog dat hij soms een paar stukjes van me ziet, maar dat ik het hem nog steeds verbied om in mijn ziel te kijken. *"Margriet, ik kan best begrijpen dat overleven een modus is voor jou, maar je moet dat niet accepteren als een karaktertrek. Een modus kun je namelijk uitschakelen!"*

Er trekt een duister landschap aan me voorbij, bestaand uit rijen bomen met daarachter donkere vlakten. De Pyreneeën liggen nog in het verschiep en zijn niet alleen de scheidingslijn tussen Frankrijk en Spanje. Ook Hans begeeft zich gruwelijk dicht bij mijn grens.

3

We rijden een gehucht binnen. De tomtom leidt ons langs een wijk met aftandse huizen in een straat waar zigeunerkindjes buiten spelen. Een meisje met donker, lang haar zwaait naar me en ik wuif terug.

Hans neemt een afslag en de banden hebben het zwaar op het slechte wegdek. Alles om me heen vormt een palet van natuurtinten. Olijfgroene struiken omlijsten een tapijt van appelkleurig gras. Aan de heuvels hebben zich kleedjes vastgeklampt van laag struikgewas met donkerrode bladeren. Bomen staan met kracht in de grond geworteld om niet van hellingen af te glijden. De lucht ruikt hier anders en kruipt onze auto binnen via het opengedraaide achterraam. Een zachte, zoete bomengeur.

We passeren een wit bordje met daarop een getekende tent en camper.

'Is het hier?' Ik kijk Hans vol ongeloof aan. *Doe me dit niet aan!*

Op een stoeprand ligt een aangereden kat. Ik knijp mijn ogen dicht. Frans en ruimen zulke kadavers niet op en ik heb het vooruitzicht dat we alle stadia van ontbinding van dit dierenlijk zullen zien gedurende de vakantie. En telkens als we hier langs rijden, zal ik dwangmatig naar het dode beest kijken, ook al wil ik dat niet.

Zelfs de auto sputtert schokkerig tegen als we over een schuine oprit glijden. Kieselsteentjes en brokken aarde ketsen tegen de lak.

In een kuil tussen het glooiende landschap ligt helemaal aan de linkerkant een groen uitgeslagen, ronde blauwe bak. Alleen een fantast kan hier een beloofd zwembad in zien.

Hans parkeert voor iets dat door moet gaan als receptie. Het is een gewoon woonhuis, bouwvallig, zoals alle huizen in Frankrijk. Boven bij het raam zit een scheur in de muur en er ligt een vent in de tuin te zonnen die niet eens opkijkt. Hans en ik stappen uit. Ik gris mijn tas mee en maan de kinderen te blijven zitten. De zon brandt op mijn huid. Dat de warmte lekker voelt, is het enige voordeel van het zuiden.

Een deur kraakt en er stapt een vrouw naar buiten. Een ongewassen typetje met dreadlocks die bijeengebonden zijn met een

vleeskleurig stuk panty. Haar batikbroek maakt een schurend geluid als ze op ons af loopt.

'Bonjour,' lacht Hans en hij schudt haar de hand.

'Françoise. Bienvenue!' klinkt het uit haar mond.

Ik stel me aan haar voor en krijg meteen drie zoenen. Mijn hoofdhuid begint spontaan te jeuken. Afstandelijk zet ik een paar passen naar achteren.

Ze wenkt Hans om haar naar binnen te volgen, richting een houten desk. Staand bij de deuropening zie ik hoe hij zijn heuptas openritst en haar onze paspoorten overhandigt.

Het terrein met honderden kampeerplaatsen is groot. Toch staat er alleen maar een roestige bus bij een bergpad.

'We mogen van Françoise zelf kiezen waar we willen staan.' Hans sluit de deur, rekt zich uit, stampt wat met zijn voeten en veert een keer lichtjes door zijn knieën. 'Waar zullen we ons kamp opslaan?'

Ik haal mijn schouders op. Zijn vraag is slechts een formaliteit. De blik in zijn ogen vertelt me dat hij al lang beslist heeft wat de komende dagen onze stek zal worden. 'Misschien in de buurt van het toiletgebouw?' opper ik, ter voorkoming dat ik tig keer midden in de nacht met Eveline door het donker moet lopen.

Er staat verderop een geel gestuukt bouwwerk. Ik pak de riem van Dibbes uit mijn tas. Hij is op mijn stoel gesprongen en maakt een dampig hijgspoor op het raam. Ik ruk het portier open en lijn hem aan.

'Mam?' Eveline kijkt me hopeloos aan. 'Blijven we echt hier?'

Nog voor ik kan reageren, zeurt Florian: 'Mam, dat kan je toch niet menen, hè?'

De enige die zonder commentaar op de achterbank zit, is Thomas.

Ik zet me schrap. 'Luister, jongens, jullie vader en ome Dennis hebben deze plek uitgekozen en we gaan er gewoon een fijne familievakantie van maken. Dadelijk eten we gezellig wat en over twee nachtjes komen Thomas' ouders. Niet zo zeuren, alsjeblijft.'

'Zo is het maar net,' zegt Hans, die weer achter het stuur kruipt.

Dibbes hijgt en ik gris zijn metalen bak uit de achterbak. 'Zoeken jullie maar een mooi plekje. Dibbes heeft dorst en dat geeft me meteen de gelegenheid om de douches te inspecteren.' Met kracht duw ik de achterklep dicht. Eveline steekt haar wijsvinger in haar mond. Schrijft met speksel *HELP* tussen de donkere lijntjes van de achterruiwverwarming.

Met ferme passen loop ik weg van de auto. De evacuatie naar het tentenkamp heb ik van twee weken naar acht dagen kunnen reduceren, door aan te dringen dat het weekje vrij in de herfst

geschikter was dan de zomervakantie, een verdienste van mij voor de kinderen waar ik geen credits voor hoef. Hans heeft flink op het gaspedaal getrapt en ik ben blij dat we heelhuids zijn aangekomen. We zullen allemaal eventjes door de zure appel heen moeten bijten. Na deze tegenvaller, kan de rest alleen maar meevallen.

Ik blik achterom. De kinderen zijn uit onze Citroën gestapt en Florian rent over het gras. Een lichtblauwe, met witte wolpatronen beschilderde *deux chevaux* rijdt het terrein op. Er stapt een vent uit met een baardje die een gesprek aanknoopt met Eveline. Zo te zien een hippie. Ze lacht met een hoog stemmetje. Overdreven als altijd. Samen met Dibbes wandel ik over droog gras vermengd met stenen, langs een stinkende waterpoel richting het gele gebouw. Op een bordje staat dat het dienstdoet als bar, restaurant en washok. Een booghaag met verdorde bladeren markeert het pad naar de entree. De hoofdingang zit op slot. Met tegen het raam gedrukte handen gluur ik naar binnen. Een lege toog, afgebladderde tafels en opgestapelde stoelen. Ik kan niet zeggen dat ik het erg vind. Behoeft om te kijken naar Franse zuipschuiten heb ik niet, maar het is wel sneu dat de kinderen niet eens op het terrein een ijsje kunnen kopen.

Aan de zijkant tref ik op een rood geschilderde deur een slordig geschreven papiertje, waaruit ik opmaak dat rioleringsproblemen het damessanitair teisteren en de boel daarom vergrendeld is.

Bij metalen afwasbakken aan de buitenkant probeer ik water te tappen om Dibbes' bak te vullen, maar er komt geen straal uit de kraan.

Ik volg het pijltje naar de wasgelegenheid voor heren en druk de klink omlaag. Er kruipt een geur in mijn neus die een denkbeeldige vinger over mijn huid laat kriebelen. *Gadverdamme!*

Aan drie tegen de muur bevestigde pisbakken kleven haren. Met een over mijn hand geschoven stukje stof van mijn mouw open ik een toiletdeur. Er hangt in ieder geval een wc-rol met roze papier en het zijn echte potten met een bril. Een schamele geruststelling. Ik herinner me nog hoe ik vorig jaar bij een openbaar toilet in de Dordogne met mijn handen twee beugels vasthield en alle moeite deed om mijn pisstraal in een gat te manoeuvreren. Toen dat eindelijk was gelukt, bleek er geen toiletpapier te hangen.

Blauwe klapdeuren, tegenover de toiletten, zijn besmeurd met wit uitgeslagen kalkstrepen. Ik trek Dibbes mee en open er eentje. Als aan de grond genageld staar ik naar rode algen, haren en andere onbestendigheden die zich vastgezet hebben op de vloertegels van een douche. Er zit niets anders op dan zo snel mogelijk

handschoenen, schoonmaakmiddel en een harde borstel te kopen.
Dit wil ik de kinderen niet aandoen.

'Vakantie,' zeg ik zacht. Ik word al depressief van het woord. Staand in dit hok verlang ik naar mijn eigen badkamer.

Niets zou me na de lange autorit een verkwikkender gevoel geven dan een frisse douche, maar de lust tot mezelf wassen, vergaat me compleet in deze ranzige badruimte.

Een groen geoxideerde, koperen kraan blijkt bruikbaar. Dibbes is me dankbaar voor het lessen van zijn dorst en zuipt schrokken het naar chloor ruikende water op.

Mijn handen omklemmen het koude porselein van de wastafel.

Nog maar zeven nachtjes slapen en dan ben ik weer thuis.

Woensdagavond

Ik pak de kopjes van tafel, vul in de keuken de afwasteil met heet water en dompel alle vaat in het sop. Op het aanrecht staan een bord met kruimels en een bakpan met een glanzend restant olie. Pa heeft waarschijnlijk gisteravond nog iets gegeten. Misschien een eitje gebakken voordat hij naar bed vertrok en definitief zijn ogen sloot.

Thuis mopper ik vaak over mijn positie in ons gezin. Vooral de taakverdeling is de laatste tijd een twistpunt tussen Hans en mij. *"Ik loop al mijn héle leven te sloven. Jij bent opgegroeid met een moeder!"* werp ik hem dan voor de voeten. Het ergert me dat Hans emancipatie alleen in zijn praktijk op de agenda zet.

Gekgenoeg vind ik het niet erg om pa's huis te poetsen. Het voelt als een afscheid van een stukje nostalgie. En hier blijft alles schoon waar een vaatdoek overheen glijdt. Hier loopt geen hond die twaalf maanden per jaar in de rui is, laten kinderschoenen geen zwarte afdrukken achter op het laminaat, wordt er niet gelikt aan kleverige lollies en verzamelen zich geen chipskruimels tussen de naden van de bank.

Ik kijk naar boven. Op deze plek ligt alleen maar een vader. Een dode man die zijn zoon gebruikte als boksbal om frustraties op te botvieren en die zijn dochter beschouwde als de enige afgezant van de Braamtak van mijn moederskant, die zo gedrild was dat ze fluitend boterhammen smeerde en zonder tegenzin ramen lapte. Dennis en ik wisten vroeger niet beter. De enige die beter had moeten weten was pa.

Ik pak een glas en tap water uit de kraan. Naast een plantje op het aanrecht ligt een aangebroken pakje groene Belinda-filter. Ik gris het mee naar de woonkamer en neem plaats op de bank.

Dennis zei dat ik in de logeerkamer kon slapen, maar ik wil niet naar boven. Niet in een kamer liggen naast die van pa.

Met een naar tabak ruikende fleece-deken dek ik mijn benen toe. In de schone asbak ligt een aansteker. Ik tik een sigaret uit het pakje, laat het puntje vlam vatten en inhaleer kuchend de scherpe mentholmaak.

Toen ik bijna zeventien was, zaten Hans en ik hier voor het eerst samen aan de eettafel. Hij was drieëntwintig en druk bezig met het voltooien

van een scriptie over kinderen uit eenoudergezinnen. Via mensen uit de wijk was hij me op het spoor gekomen en had hij me gevraagd of ik bereid was om medewerking te verlenen aan een interview. Aanvankelijk dacht ik dat iemand me een loer draaide en met een smoes een beeld trachtte te krijgen van mijn sobere leven. Toen ik echter merkte dat Hans oprecht bezig was met schoolwerkzaamheden en hij me verzekerde dat hij mijn privacy zou garanderen, vertelde ik hem zonder gêne over mijn vertrokken moeder en over de zoektocht die ik ondernam toen ik haar op mijn vijftiende besloot op te sporen. In tranen legde ik hem uit hoe zwaar het voor me was om van de familie van haar zoveelste echtgenoot te horen dat ze was overleden. En ik sprak over pa, die vader en moeder tegelijk speelde.

Ik strijk over mijn hand, draai mijn trouwring recht, met het steentje naar boven.

Hans en ik maakten pas dik acht jaar later opnieuw kennis. Hij was twee kinderen en een vechtscheiding verder en ik was net vijftienvijf en woonde nog steeds bij pa. Verder studeren na het behalen van mijn mavo-diploma was voor mij geen reële optie geweest en ik beschouwde op dat moment het verzamelen van kortingsbonnen als mijn belangrijkste hobby. Hans bracht kleur in mijn kansloze leven toen hij zich spontaan aanmelde op mijn Facebookpagina. Avondenlang zaten we te chatten en stuurden we elkaar smileys en hartjes. Op dat moment zorgde hij al twee jaar in zijn eentje voor zijn kinderen, Eveline van zes en Florian die nog maar drie lentjes oud was. Hans schreef me hoe moeilijk het was om zijn hoofd boven water te houden. Hij zat midden in de opstartfase van zijn eigen praktijk omdat het werken voor een baas onmogelijk te combineren bleek met de zorg voor zijn kinderen. Zijn ouders waren gestorven na een auto-ongeluk, waardoor hij geen vangnet had en er helemaal alleen voor stond.

Ik ontving Hans een week later stiekem 's avonds laat in huis en sprak op fluisterton met hem in de aanbouw van de keuken. Ik dacht dat pa het destijds niet in de gaten had, al merkte ik wel zijn argwaan toen hij de volgende ochtend de afwasbak inspecteerde.

We spraken de daaropvolgende weken vaker met elkaar af, 's avonds, als pa in bed lag en het Hans gelukt was om thuis een oppas te regelen. Iedere keer opende ik geruisloos de voordeur. Hans was mijn geheim.

Dennis, die toen al elders woonde en een eigen gezin had gesticht, had me al vaker gezegd dat hij niet snapte waarom ik aan die ouwe lul bleef klitten. Hans zei me in andere bewoordingen hetzelfde. Ik weet nog dat

hij zijn armen om me heensloeg, me recht op mijn mond kuste en vastberaden zei dat hetgeen wat hij me echt gunde een eigen leven was. En die woorden bleven hangen... Sijpelden omhoog als ik met op schoot rustende handen door de vitrage naar het plein keek. Drongen zich aan me op als ik naar het systeemplafond in mijn kamer staarde. Ik vroeg me af of ik verliefd was en maakte plaatjes in mijn hoofd van Hans en mij. Sinds die opmerking van Hans keek ik overal naar binnen als ik naar de supermarkt wandelde. Zag ik 's avonds stellen voor de televisie hangen met gedempt licht. Gordijnen dicht maar soms nog open. Katten op schoot. Kinderen die al in bed lagen. En telkens dacht ik: *dat wil ik ook*.

Hans had een mooie rol kunnen vervullen in ons gezin. In gedachten zag ik ons met zijn allen aan de eettafel zitten, als een uitdijende familie. Pa aan de kopse kant van de tafel, Lucy, Dennis en Thomas naast elkaar en Hans en ik er tegenover. Ik zou paasbrunches samenstellen en met kerst een gourmetavond organiseren. Misschien konden we eens een keertje met zijn allen een midweek in een huisje op de Veluwe doorbrengen. En in de tussenliggende periode zouden Hans en ik elkaar goed leren kennen. Naar elkaar toegroeien. Uiteindelijk zou hij me dan langzaam introduceren bij zijn kinderen en zouden zij ook kennismaken met mijn familie. Dat was geen plan van hem, maar iets waarover ik vooral nadacht als ik in bed over de toekomst mijmerde.

Mijn droombeelden gaven me de moed om na een krappe maand aan mijn vader op te biechten dat ik een vriend had. Pa zei dat hij dat al vermoedde en haalde zijn schouders op. *"Jij gaat niet weg hier. Nooit! Een vent van jou is evenmin welkom in dit huis. Oudewaters houden niet van rustversturende indringers."*

Onze overbuurvrouw, die de bezoeken van Hans van een afstandje had geobserveerd, zei me dat ze Hans niet echt bij me vond passen. Ik had schijt aan wat anderen ervan vonden. Greep simpelweg mijn kans. Wist ook wel dat er geen vent zou komen die mij in het vizier zou krijgen. Welke kerel zou vallen voor mijn sluike haar en tere huid?

Toen ik uiteindelijk besloot tegen pa in te gaan en hem zei dat ik in de toekomst met Hans wilde samenwonen en hoopte op gezellige, gezamenlijke maaltijden, zei hij dat ik dan het beste maar meteen kon oprotten. Ik kreeg een half uur om mijn spullen in te pakken. In die dertig minuten bleek alles van jaren verwoest te zijn en verloor ik mijn familie. Pa schreeuwde dat hij diep teleurgesteld in me was en dat ik het niet levend zou navertellen als ik me niet zou haasten. Hij vergeleek me met mijn moeder. Vervloekte me.

Ik vluchtte naar Hans, die me met open armen ontving. Als een siroop toegevoegd aan een blender vol slagroom, bleek het allemaal goed te mixen. Ik was degene die rust in het gebroken gezin bracht. Ik deed de was, kookte, hield het huis toonbaar. In zijn aanvankelijk chaotische huishouden ontstond structuur en dat deed de kinderen zichtbaar goed. Het grote verschil met thuiswonen, was dat ik me in het gezin van Hans ontzettend gewenst voelde. Steeds kreeg ik bedankjes bij alles wat ik voor het drietal deed. De kinderen vonden het fijn als ik ze voorlas. Noemden me soms per ongeluk *mama*. Ik liet daarmee niet alleen mijn zorgzame kant zien. Ik bewees ook dat er vrouwen met Braambloed bestaan die verantwoordelijkheden niet uit de weg gaan.

Hans vond dat wat we hadden zo ontzettend mooi en wilde dat bekrachtigen met een ring. We trouwden een paar weken later. Gratis, op een woensdagmiddag. Eveline gehuld in een wit jurkje, Florian in een kinderkostuum met een donkerblauw stropdasje.

Aansluitend hadden we een fotograaf ingehuurd en een diner geboekt voor wat naasten. Dennis en Lucy waren er, maar staken niet onder stoelen of banken dat ze dit flitshuwelijk een ondoordachte actie vonden. Iets dat ze Hans en mij ook al hadden laten weten toen we bij ze langs waren gegaan en ik mijn gal spuwde over pa.

Thomas, toen nog een klein ventje van zeven, was alleen meegekomen naar het stadhuis en daarna bij Lucy's moeder gedropt. Pa had een uitnodiging ontvangen, maar kwam niet opdagen. Niet in het gemeentehuis en niet tijdens het etentje. Ik herinner me nog de lege stoel in het restaurant waarmee hij zijn statement maakte.

Lucy en Dennis klikten niet goed met Hans. Het lukte ze niet om afkeurende blikken te verhullen. Dat raakte me aan de ene kant wel, maar aan de andere kant niet. Ja, Dennis was mijn broer, maar dat was niet meer dan een genetische realiteit. We hebben nooit iets gedeeld. Nooit veel aan elkaar gehad. Het contact tussen ons is op die dag verbroken. Zonder ruzie. We hebben elkaar simpelweg na die woensdag niet meer gezien. Het was of ik ruilde van familie, maar dat gaf niets, want ik kreeg er veel voor terug. Veel meer dan Dennis, Lucy en pa gedacht moeten hebben.

Hans prikte door lagen heen die rondom me waren ontstaan. Liet als vanzelf de stenen afbrokkelen die ik zo zorgvuldig gedurende mijn jeugd had opgestapeld. Hij steunde me toen ik een burnout had, hield me een spiegel voor als ik afstevende op een depressie. Hans was er altijd voor me. In goede en in slechte tijden.

Toen de kinderen ouder werden, ging het wat moeizamer. Steeds als ze me wezen op ontbrekend bloedverwantschap, onderdrukte ik de neiging om weg te gaan. Hans ontkende hun ongenoegens nooit. Zei me dat het goed was om de gevoelens van zijn kinderen te accepteren en bekrachtigde aan Eveline en Florian dat het oké was om onvrede te uiten. Volgens hem mochten zulke gevoelens er zijn en konden we die beter niet zomaar onder het tafelkleed schuiven of wegslikken. Hans redeneerde dat je juist als je van iemand houdt het lef hebt om die persoon op tekortkomingen te wijzen, daar waar zulke zaken je niet boeien als iemand een oppervlakkige rol in je leven vervult. Ik moest kritische opmerkingen van de kinderen in mijn richting daarom vooral opvatten als een compliment.

Ik steek een tweede Belinda aan en inhaleer diep. Ik forceerde nooit wat in het gezin van Hans. Daar ben ik trots op, al was het vast beter geweest als ik wel wat meer op mijn strepen had gestaan en een plek had opgeëist en afgebakend. Ondanks dat de kinderen me nog steeds *mama* noemen, accepteren ze me niet als moeder en daarom krijg ik steeds meer moeite met het bijna zestienjarige loedertje dat me met een beschilderd gezicht aankijkt en me verwijt dat ik het rotwijf ben dat haar papa van haar mama afpakte. Het is niet waar en dat weet ze. *Bah!* Ze besmet er ook haar broertje mee, dat haar papegaaierend napraat.

Sinds kort gaan ze iedere maand een weekendje naar hun mooi-weerspelende moeder. Erikut had haar partner geloosd omdat hij een ander naaide en bedacht zich ineens dat ze in een ver verleden twee schepsels op de wereld had gezet waar ze toen weer tijd voor had. Dat de kinderen hun moeder na haar langdurige afwezigheid weer af en toe zien, versterkt de spanningen nog meer. Mede omdat het op me overkomt alsof er ineens een derde partij over mijn schouder meekijkt.

Hans insinueert dat ik mijn problemen met Eef vooral aan mezelf te wijten heb. Ik ga in discussie met een puber en moet dat volgens hem niet doen. Bovendien is hij van mening dat ik lijd aan een hechtstoornis waardoor ik me niet goed kan binden. Hans kan het weten. Hij werd niet alleen mijn man, maar verwierf vooral een positie van therapeut. In tien jaar tijd is er tussen ons een verziekte dokter-patiënt verhouding ontstaan. Ik ben de ui gebleven die mijn persoonlijke Carl Gustav Jung met genoegen blijft pellen. En terwijl ik ondertussen voor huishoudelijke hulp en nanny speel, probeer ik te geloven dat ik gelukkig ben, al smijt ik hem tijdens ruzies regelmatig voor de voeten dat het allemaal veel

makkelijker zou zijn geweest voor ons als hij die twee kinderen niet in zijn ex had gepompt.

Ik doof de sigaret. Trek een pillenstrip uit mijn tas, druk er eentje uit en slik die met water door.

Boven me klinkt een raar geluid. Ik kan het niet direct definiëren.

Getik? Blazende wind?

Duidelijk een combinatie. Vooral het geloei werkt me op mijn zenuwen.

Ik kom overeind, bestijg houten treden en blijf halverwege de trap stilstaan. 'Is daar iemand?'

Gekrijs. Onmenselijk.

Me optrekkend aan de leuning begeef ik me met verzamelde moed naar de overloop. Een oranje streep kruipt onder de niet goed afgesloten deur van pa's kamer door. Ik druk op de lichtknop en een plafonnière werpt een zacht schijnsel op de vloerbedekking van de smalle overloop.

Mijn hand omklemt de klink en ik duw voorzichtig.

Een brandende lamp. Een gordijn dat op en neer wappert.

Wind. Een koude bries die suizend tegen de dakgoot stoot en de holle buis van de regenpijp benut als instrument.

Ik sluip langs het bed. Sluit het raam. 'Rotzak,' fluister ik, kijkend naar mijn vader. *Oud, vermagerd scharminkel!*

Zuchtend recht ik mijn schouders. Dennis is vast vergeten de lamp uit te doen. Ik schakel het licht uit en trek de deur goed in het slot.

Getingel galmt in een van de vertrekken. Het geluid herken ik. Het is de windgong die vroeger in mijn kamer bij het raam hing.

Weer gekrijs. Ik verstijf. Alles verkramppt.

Wrijvend over bultjes die op mijn armen ontstaan, loop ik naar de badkamer. Ik ben niet gek. *Dit gebeurt echt.* Vroeger kwam het ook regelmatig voor dat in dit huis mijn nekharen recht overeind stonden. Dennis plaagde me ermee sinds ik daarover iets losliet. Hij zei dan giechelend dat hij stiekem in zijn kamer had zitten glaasje draaien en opgeroepen hellevorsten en kwelgeesten verzocht had om mij de stuipen op het lijf te jagen. Met opgeheven armen en met vingers die in het luchtledige piano speelden, rende hij dan achter me aan.

De badkamerdeur staat half open. Ik zet voet op koude, bruine tegels.

Iets fladdert en stuift omhoog. Raakt mijn gezicht.

Ik trek aan het touw.

Licht aan.

Gezoem van de plafondventilator.